

3.1 Dil Silüetleri

Hedef

Bütün yaş grupları için uygun olan bu proje, öğrencilerin kendi dilsel çevrelerinin farkına varmaları ve çeşitli dillerle olan ilişkileri hakkında fikir yürütmeleri için (düşünme becerisi) yardımcı olur. Aynı zamanda verimli ve öğretmen için de aydınlatıcı tartışmalar yaşanmasına vesile olur.

1.-9. Sınıflar

30 dk.

Materyal:

Her bir çocuk için, üzerinde bir kız veya erkek silüetinin bulunduğu A4 kâğıt; renkli kalemler.

Ek bilgiler:

Bu proje, 3.5 sayılı bölümde işlenen dilsel-biyografik konulara giriş yapılması için son derece uygundur.

Süreç:

- Öğretmen ayrıntılı olmakla birlikte çok uzun sürmeyen bir giriş yapar: Hepimiz farklı dillerin içerisinde ve arasında yetişiyoruz: Kendi dilimiz, okulda konuşulan dil, komşuların dili, müzik sektöründe ve reklamlarda kullanılan İngilizce vs. Birinci dil ile göç ülkesi dilinin lehçeleri ve standart biçimi de dil olarak değerlendirilmelidir. Bu dillerden bazılarını çok seviyor, bazılarında çok hoşlanmıyoruz. Dillerle olan bu ilişkilerimizi görselleştirmek için ilgili diller, insan vücudunun belirli bölgeleriyle eşleştirilebilir.
- Her bir çocuğa üzerinde bir kız veya erkek silüetinin bulunduğu A4 boyutunda bir kâğıt verilir. Görev: Kağıdın üst kısmında boya kalemleri kullanılarak renklerin sahip oldukları anlamlarına ilişkin açıklama yapılması (örn. kırmızı = lehçeli ana dil; mavi = standart ana dil; yeşil = göç ülkesinin dili (lehçesi), ..., mor = bir komşunun dili olarak Tamilce vs.)

- Dilsel silüet üzerinde yer alan ve belirli bir dilin uygun düştüğü bölgelerin ilgili renge boyanması (örn. ana dil/lehçe için kalp; yaptığım işte yardımcı olabileceğinden dolayı eğitim dili Fransızca için eller, vs.) Çevredeki bazı diller silüet içerisine değil, silüetin dışına yazılır (örn. çoğu zaman duymakla birlikte, özel bir ilişki içerisinde bulunmadığım komşu ailenin kullandığı dil). Önemli: Çocuklara fazla somut önerilerde bulunulmamalı veya kurallar koyulmamalıdır! Her öğrenci silüetleri sınıf içerisinde tek başına sessizce doldurmalıdır.
- Yaklaşık olarak 10-15 dakika sonra öğrenciler bir araya (sınıfın tamamı veya üç grup halinde) gelir ve resimlerini birbirlerine izah eder: Belirli bir dili belirli bir yere yerleştirmemin sebebi nedir, hangi dilin benim için hangi anlamı vardır, bu neden böyledir?

Farklı uygulama olanağı

Dil konusuna ağırlık verilen otoportre veya kişisel profil (birinci dilim, başka hangi dilleri bildiğim, çevremde hangi diller konuşulduğu vs.).

Kaynakça

Dil portresinin “mucidi” Prof. Hans-Jürgen Krumm (Wien) tarafından kaleme alınan ayrıntılı bilgiler http://www.akdaf.ch/html/rundbrief/rbpdfs/61_Mehrsprachigkeit_Sprachenportraits.pdf

3.2 İki veya Çok Dilli Kompozisyon Projeleri

Hedef

İki veya çok dilli kompozisyon projeleri çerçevesinde ana dil dersi öğrencilerinin sahip oldukları çift dilli kaynak ve potansiyellerinin farkına varması ve verimli biçimde kullanması. Bu çerçevede birinci dil ile ilgili olarak oluşacak fırsatlarda yazma becerisi desteklenebilir. Proje çerçevesinde cazip metinlerin ortaya çıkması öğrencilerin motivasyonunu yükseltir.

3.–9. Sınıflar

30–60 dk.

Materyal:
Projeye göre değişir.

Ek bilgiler:

- Projenin birinci dilde gerçekleştirilmesi (bazı öğrenciler göç ülkesinin dilini daha rahat kullanabilse de) ana dil dersinde önceliklidir. İkinci dil ve göç ülkesinin dilinde yapılacak çalışma ikinci bir aşamada yapılır.
- Örgün eğitim dersleri ile yapılacak bir işbirliği bu projeler çerçevesinde son derece verimli ve anlamlı olur. Bu çalışma çerçevesinde oluşturulan iki dilli metinler çok dilli çalışmalarda kullanılmak için son derece uygundur; “Ana Dilde Yazılı Anlatım Becerisinin Geliştirilmesi” kitabındaki 21 ve 22 numaralı önerilere bakınız.

Süreç:

- Sınıfın iki veya çok dilli kompozisyon projesi hakkında bilgilendirilmesi; kompozisyonun konusu, metin türü ve oluşturulmak istenen ürün hakkında ortak fikir alışverişinde bulunulması. Öğrenciler, sahip oldukları yeterliliklerini iki dilde kullanımının söz konusu olduğunu kavramalıdır.
- Olası konu ve ürün:
  - Alt Kademe: İki dilli bir resimli kitabın tasarlanması (birinci dilde hazırlanan metnin alta, ikinci dilde hazırlanan metnin üste yazılması). Resimler ya çocuklar tarafından bizzat çizilir (kendilerinin uyduracağı veya öğretmenin okuyacağı bir hikâye çerçevesinde) ya da öğretmen yapıştırma şablonları (örn. resimli bir hikâye) dağıtır. Farklı uygulama olanağı: “Mini-Book” tasarlanması; “Ana Dilde Yazılı Anlatım Becerisinin Geliştirilmesi”, başlıklı kitabın 21.2 ve 22.4 sayılı bölümlerine bakınız; Link: <http://www.minibooks.ch>
  - Alt ve Orta Kademe: Belirli bir konuya veya edebi türe ilişkin iki dilli şiirlerin (örn. “*Elfchen-Gedichte*”, “Ana Dilde Yazılı Anlatım Becerisinin Geliştirilmesi” başlıklı kitabın 21.1 sayılı bölümüne bakınız). Oluşturulan metinler akabinde renkli kâğıtlar üzerinde güzel bir şekilde biçimlendirilip ciltlenebilir.
  - Orta Kademe: İki dilli bir macera kitabının tasarlanması (“Ana Dilde Yazılı Anlatım Becerisinin Geliştirilmesi” başlıklı kitabın 21.2 sayılı bölümüne bakınız).